

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XI. Alia argumenta contra eandem veritatem excogitata referuntur, & soluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

est locus in d. ferm. i. de communi vita clericorum, cum dixit, quod querebat locum, vbi construeret monasterium, & viueret cum fratribus: fortassis enim loquebatur non solum de fratribus, quos postea in monasterio collegit, sed de amicis qui socialem vitam, & communē eum illo in agris proprijs ducebant, qui secum in monasterio esse volebant. Neque ex hoc potest inferri, quod illi tunc essent monachi, vel eremitæ cucullati: sed solum quod simul vivebant, habentes cor vnum, & animam vnā, & substantiam communē, & vnum modum tendendi in Deum: sicut illi vocati sunt fratres, qui numero centum viginti simul vniti, post Christi resurrectionem, Spiritum sanctum in linguis igneis acceperunt, & illi quingenti, qui etiam simul vniti Dominum resuscitatum viderunt, & illi, qui omnia vendentes, & pretia ad pedes Apostolorum ponentes, simul vivebant, licet essent laici, de quibus omnibus videat Augustinum in enarratione eiusdem Psal. 132. & vt videas illos, etsi vocati fuerint fratres, nō tamen fuisse monachos, vide epistolam Augustini 64. ad Aureliū Chartaginensem, vbi commendatur, & laudatur Alipius, quod postea quam Augustinus factus presbyter monasterium instituit, & in eo viuere cepit secundum modum, & regulam apostolicam, ipse quoque Alipius in eorū societate manens, & illum modum vite amplecti voluerit. Quod aperte indicat, Alipium, qui vnus erat ex Augustini socijs, ita cum illo vixisse, vt tamen ante extractum illud monasterium, liberam illi esset, si voluisset, ab illa societate recedere. A his enim vanē laudaretur monachus professus, quod nollet recedere a societate sui Abbatis, & Monachorum.

VI. **H**æc omnia longius fortasse, quam par esset, profectus sum, vt appareret, quam frigidū, & leue sit fundamentum, quod quidam constituunt in hoc nomine, siue prænomine Fratrum, ad probandum, quod Augustinus habuerit monasterium, & monachos ante presbyteratum, per quæ patet etiam responsio ad autoritates ex eodem Augustino pro illorum sententia allegatas. Nam ad primam dico, quod nomen fratrum ibi accipitur secundo modo, & similiter dico ad secundam: & dato quod accipitur sexto modo, & inde sequatur, quod Beatus Augustinus in Africa habuerit fratres secum viuentes in communi, quod minime detrecto, non sequitur, illos fuisse verē monachos, vel eremitas alicuius certi ordinis regularis professores: sicut ex hoc, quod v. g. in Collegio societatis Oratorij, vel Apollinaris, & alijs Romæ existentibus, communis, & socialis vita ducitur, non potest inferri, quod illi sint verē regulares, qui talem vitam in eisdem collegijs ducunt: sicut etiam non inferitur, quod qui sunt de Societate sanctissimi Rosarij, vel Stigmatij, vel Corrigij, sint verē Monachi, vel Eremitæ regulares, quia nomine fratrum, vel sororum sese inuicem compellere consueverunt. Ad tertiam verō autoritatem sumptam ex

epistol. Augustini 148. dico, salua reuerentia, falsum esse illum sensum, quem Marquez tribuit verbis D. Augustini, quod videlicet fratres illi, qui ordinationi Augustini interfuerunt, & illam, quibus poterant, verbis consolari styduerūt, essent fratres de monasterio ipsius B. Augustini; quod probō euidenter ex Possidio, qui cap. 4. idem factum recensens ita scribit: *Eum ergo tulerunt, & vt in talibus consuetum est, Episcopo ordinandum intulerunt, omnibus id vno consensu, & desiderio fieri, persequi, potentibus magnoque clamore, & studio flagitantibus. Vbi enim eo stente, nonnulli quidem lachrymas eius, vt nobis ipse reculit, tunc superbe interpretantibus, & tanquam eum consolantibus, ac dicentibus, quia locus presbyterij, licet ipse maiore dignus esset, appropinquaret tamen Episcopatus. Cum ille homo Dei, vt nobis reculit, maiori consideratione intelligeret, ac generet, quam multa, & quam magna sue vite pericula de regimine, & gubernatione Ecclesie impenderet, & prouenire speraret, atque ideo sciret. F. si ergo fratres illi erāt, qui eum flere videntes, consolati sunt, illi inquam, qui eum apprehensum Episcopo ordinandum intulerunt, non eremita ex monasterio adducti, quod Augustinus nullum tunc temporis habebat: quorum nonnulli eius lachrymas deteriorem in partem accipientes, per simulationē, & sub specie consolationis illum subsannabant, quamquam non videā, quomodo sine manifesta iniuria sui Ordinis, & sanctissimi Patris dici possit, illum in suo Monasterio, ac præsertim in illius primordijs, tales alumnos temerarios, simulatores, & tanti Parentis irrisores habuisse, & si Sanctissimus Pater in dicta epistol. 148. profumma, quæ illius erat religio, & modestia, illorū temeritate dissimulare, ac etiam pie interpretari voluerit, cum dixit: *Nescientes causas doloris mei, quibus poterant sermionibus, qui omnino ad vultus meum nō pertinerent, tamen bono animo consolati sunt.**

CAPVT VNDECIMVM.

Alia argumenta contra eandem veritatem excogitata referuntur, & soluantur.

Vartum argumentū, quo nonnulli recentiores, & præsertim Ioan. Marquez cap. 5. §. 10. & 11. vtuntur, sumitur ex verbis Possidij cap. 2. ita scribentis: *Moque ex miram cordi medullis ad Deum conuersus, spem omnē, quam habebat in saeculo dereliquit, iam non uxorem, non filios carnis, non diuitias, non honores saculi quærens, sed solum Deo seruire statuit, in illo, & ex illo passillo grege esse studens, quæ Dominus alloquitur dicens: Nolite timere passillus grex, quoniam complacuit Patri vestro dare vobis regnum. Vendite, quæ possidetis, & date elemosinā. & c. & illud, quod iterū dixit Dominus, idem vni sanctum sacre copie: si vni esse perfectus, vide omnia, quæ habes, & c. & erat tūc*

pagena
igno su
ctique
is apud
pellare
os, nam
in suum,
menum,
satisfaco
modum
cap. 13.
dicens:
tu fa-
& voce,
legerint,
tua som
epistolis
cos sem-
confuc-
& cha-
os, siue
& chari-
tibus ad
quaginta
fratrum,
de com-
it sit iure,
bono
de pie,
omittat-
iam hoc
rm. 1. de
bam, &
fratrum
rium, &
quia illos
monasteri-
gere com-
uicio 179
& alios
aconus, &
ales inuini-
cum ait:
na fratre-
one Psal-
ipse dicit
nam in in-
sonum ex-
concupis-
linus eti-
regulare
suos soci-
secum so-
patet ex
trem cor-
ait: Quoni-
a sum in
ibus, quan-
u fortassis
est lo-

174

annu maior triginta. sola superstitie matre nomine Man-
ta, sibi adbarie. & de suscepto eius proposito seruiendi Deo
amplius, quam de carnis nepotibus exultante. Similia fe-
re verba habet idem Augustinus lib. 9. Confess. c. 8. & sequentibus. Ex istis verbis recte ponderatis
multæ rationes deducuntur ad suadendum, quod
B. Augustinus simul cum baptismo vitam monasti-
cam assumere statuerit. Prima sumitur ex perfe-
ctissima renuntiatione omnium bonorum tempo-
ralium, & proposito seruiendi Deo in numero il-
lorum, de quibus scriptum est, nolite timere pusillus
grex, &c. hoc enim nil aliud est, nisi propositum ser-
uendi in monasterio, & inter monachos, qui tria
consilia profitentur, in quibus summa perfectio-
nis Euangelicæ consistit.

Secunda sumitur ex illis verbis: Et de suscepto
eius proposito seruiendi Deo amplius, quam de carnis ne-
potibus exultante. Nam propositum apud graues
autores, præsertim antiquos, significat professionem
monasticam, vt videtur potest apud D. Augu-
stinum li. 2. Retractionum cap. 21. & apud Possid-
ium in Prologo, cum ait: Memor propositi mei. Id
est, vt glossat Marquez, monachus mei. & apud
Hieronymum in Epistola ad Nepotianum.

Tertia deducitur ex eo, quod ait Possidius, il-
lum vt Deo liberius posset inferuire, Scholasticis
renunciasset, quos Rhetoricen docebat, quod indi-
cat, illum simul cum baptismo vitam monasti-
cam animo concepsisse: nam aliis ob solâ Christi-
anam professionem necesse non fuerat Scholasti-
cis renuntiare.

Quarta deducitur ex proposito seruiendi Deo,
& ex hoc Epiteto, serui, aut seruorum Dei, quod
Epiteton à sanctis Patribus consuevit tribui per-
sonis regularibus, quales sunt monachi, vt probat
Marquez dicto cap. 5. §. 10. ex Dionysio, Possidio,
Saluano Massiliensi, Gregorio Romano, & mul-
tis alijs.

II. **E**T hæc omnia confirmantur ab illo §. 11. per
autoritatem D. Thomæ in 2. 2. quæst. 189.
art. 10. vbi proposita questione, an liceat religio-
nem ingredi absque multorum consilio, & matura
deliberatione, Respondet affirmatiue, quia non
opus habemus consilio ad deliberandū, an ingressus
religionis sit melius bonum: sed solum potest
cadere sub consilio, an quis sit aptus religioni, vel
an melius sit ingredi hanc religionem, quam illam.
& ad tertium ait, quod sub deliberatione cadere
non potest, vtrum aliquis debeat renuntiare om-
nibus, quæ possidet, vel si hæc faciēdo, ad perfectio-
nem peruenire possit: sed hoc cadit sub delibera-
tione, vtrum hoc, quod facit, sit abrenunciare om-
nibus, quæ possidet; quia nisi abrenunciauerit,
non potest Christi esse discipulus. & subiungit,
quod timor eorum, qui trepidant, an per religio-
nis ingressum possint ad perfectionem peruenire,
est irrationalis ex multorum exemplo conuin-
citur: vnde Augustinus dicit in 8. Confess. c. 11.
Aperiebatur ab ea parte, qua intenderam faciem, & quo

transire cogitabam, casta dignitas spontentia, bonelli-
blandiens, vt venirem, neque dubitarem, & extenden-
ad me suscipiendum, & amplectendum piæ manuum, p-
gregibus bonorum exemplorum. ibi tæ pueri, & puella,
ibi iuuentus multa, & omni ætas, & graues vidua, &
virgines, anus, & in omnibus ipsa cōtinentia nequaquam
herilis, sed secunda mater gaudiorum de marito re do-
mine: & irridebat me irrisione exhortatoria, quasi dice-
ret, tu non poteris, quod isti & istæ an vero isti, & ista in-
femetipsis possunt, & non in Domino Deo suo? Dominus
Deus eorum me dedit eis, &c. Hoc Augustini exem-
plum ex sententia D. Thomæ indicat, illum simul
cum baptismo vitam Eremiticam proposuisse, in-
quit Marquez, alioquin D. Thomas extra rem il-
lud adduxisset, ad eos redarguendos, qui ad religio-
nis ingressum pauerent. Hunc illius viri discursum
ita summam perstringere volui, ne si præ-
terijsem, præcipuū illius opinionis argumentum
data opera à me dissimulatum inlamarer.

III. **A**D totum istud discursum posset vnica respon-
sione satisfieri, si diceremus, ex eo solum con-
cludi, quod B. Augustinus cum baptismo simul
proposuerit diuino seruitio deinceps torus in-
cumbere & omnibus mundi curis, carnis illecebris, di-
uitiarum cupiditatibus, & alijs diaboli laqueis vale-
dicere, & ex animo firmiter renuntiare, quæ à di-
uino seruitio illum auertere aliquo modo posset,
non tamen quod per hoc vitam Monasticam, vel
Eremiticam profiteri voluerit. Quoti enim fue-
runt, & nunc sunt, qui corpore in seculo degentes,
& laici cum laicis viuentes, vtuntur hoc mundo,
tamquam nō vtantur, & in carne ambulantes non
secundum carnem viuunt, vt Apostolus ait: Quoti
etiam Clerici omnibus mundi cupiditatibus depo-
sitis in seculo viuētes, ad summam Christianæ per-
fectionis perueniunt absque eo, quod vitam mo-
nasticam, vel eremiticam assumant? Ecquis, obse-
ro, summam totius perfectionis Euangelicæ Au-
gustinianis Eremitis solis credidit, vt nullus perfe-
ctè mūdo renuntiare, aut Deo seruire poterit, ni-
si inter Augustinianos Monachos, aut Eremitas?
An non perfectus Abraham, cui dictum ambulat
coram me, & esto perfectus? An non perfectus A-
postolus? An non perfectus Paulus, qui dixit, volo au-
tem omnes homines esse sicut me ipsum? An non
perfectus Paulus, & Hilarion, qui licet Eremitæ,
non tamen Canobites, sed Anachoritæ fuerunt?
An non perfecta Maria Egyptiaca, Alexius Ro-
manus, & alij innumeri, quorum animi gaudent in
Cælis, & nomina, ac reliquæ venerantur in Ec-
clesia, quorum tamen nullus fuit Eremita, vel Mo-
nachus Ordinis D. Augustini?

IV. **N**Eque verò ponderationes Marquez tanti
ponderis sunt, vt magnoperè elaborandum
sit pro illarū dissolutione, nam ad illud, quod Pri-
mo loco obijcit, propositū seruiendi Deo cum
abdicatione omnium bonorum temporalium esse
propositum vite monasticæ, vel eremiticæ, & si vt
in pluribus, non tamen est vniuersaliter, & abso-
lute

lute verum: infiniti enim sunt, qui
Deum pauperibus distribuant, &
stium nudi sequuntur, & tamen no-
chi, neque Eremitæ.

Ad Secundum respondeo, propo-
di Deo per quamdam excellentiam,
stiam à Patribus usurpatum pro statu
tamen in eo sensu, quod nullus extr-
verum propositum Deo seruiendi h-
de proposito esse, & verè manere po-
dicere non solum falsum puto, sed
um, cum multi in seculo sint in ve-
uendi Deo, & verè seruientes sine pe-
ligionis. Quare voluntaria omnino
Ioan. Marquez, quæ verba Possidon
libri de vita Augustini memor propo-
nachari sic interpretatur, memor propo-
monachus mei.

Ad Tertium dico, multas fuisse ca-
quas B. Augustinus ante baptismum
luis renuntiare voluit, quæ ex eodem
Prima quod exercitium illud videret
natio verborum, & mendaciorum, &
inanem gloriam acquirēdas, & ad
excitantia, quæ tuta conscientia, &
vix fieri posset, hanc rationem assignat
9. Confess. cap. 1. & 2. vocans eam
cathedram mendacij. Peccasti me, in-
quam seruorum tuorum fratrum meorum
an pleno corde milita tua passus me
bona sedere in cathedra moysi. Sequit
pectoris, ob quem, vt ibidem cap. 2.
ir magisterij illius sarcinam aut om-
re, aut sic curari, & conualescere pot-
intermittere. Tertia quia totus diuini
meditationi diuinarum scripturarum
creuerat, à qua summopere exerciti-
tebat: quæ ratio passim habetur ex
mum quia post baptismum ad patric
iam decreuerat. Sed Ioan. Marquez
istas rationes dissimulauit, vt vel no-
non adæquatam rationem introduce-

Ad Quartum admitto, epiteton s-
personis regularibus tribui consuevit
ad eò illorum proprium censetur, qu-
rus Dei seruus censendus sit præter A-
Monachos, vel Eremitas, vel quod
aliquem hoc titulo decoratum legit-
nachos, vel Eremitas referre necessar-
Nam & Paulus seruus Dei se nomi-
nus Pontifex seruorum Dei
in frontibus suarum epistolarum, &
Paulus Augustinus Eremita fuit,
Pontifices Eremitarum mancipia se f-
Et Augustinus vocat Simplicianum
lib. 8. Confess. c. 1. qui non monachus
fuit, quicquid Eremitæ remurmur-
cap. 7. vocat Ambrosium seruus Dei
Sacerdotes, & ministros altaris lib. 9.

lute verum: infiniti enim sunt, qui omnia propter Deum pauperibus distribuunt, & nudum Christum nudi sequuntur, & tamen non sunt Monachi, neque Eremitae.

Ad Secundum respondeo, propositum seruendi Deo per quamdam excellentiam, & anthonomastiam à Patribus usurpatum pro statu religionis, non tamen in eo sensu, quod nullus extra Religionem verum propositum Deo seruendi habere, & in eodem proposito esse, & verè manere possit. hoc enim dicere non solum falsum puto, sed etiam erroneum, cum multi in seculo sint in vero proposito seruendi Deo, & verè seruientes sine professione Religionis. Quare voluntaria omnino est illa glossa Ioan. Marquez, quae verba Possidonij in proemio libri de vita Augustini memor propositi mei de monachatu sic interpretatur, *memor propositi mei*, id est monachatus mei.

Ad Tertium dico, multas fuisse causas, propter quas B. Augustinus ante baptismum Scholasticis suis renunciare voluit, quae ex eodem accipiuntur. Prima quod exercitium illud videretur sibi nundinatio verborum, & mendaciorum, ad pecunias, & inanem gloriam accipiendas, & ad belle forensia excitanda, quae tuta conscientia, & sine peccato vix fieri possent. hanc rationem assignat illemet lib. 9. Confess. cap. 1. & 2. vocans cathedram illam cathedram mendacij. *Peccasse me inquit, in hoc quodquam seruum tuorum fratrum meorum dixerit, quod non pleno corde multia tua passus me fuerim vel una hora sedere in cathedra mundicia.* Secunda fuit dolor pectoris, ob quem, vt ibidem cap. 2. ait, cogebatur magister illius sarcinam aut omnino deponere, aut si curari, & conualescere potuisset, saltem intermittere. Tertia quia totus diuino seruitio, & meditationi diuinarum scripturarum vacare decreuerat, à qua summo opere exercitium illud auerterebat: quae ratio passim habetur ex toto lib. 4. demum quia post baptismum ad patrios lares redire iam decreuerat. Sed Ioan. Marquez ex industria istas rationes dissimulauit, vt vel non veram, vel non adequatam rationem introduceret.

Ad Quartum admitto, epiteton seruorum Dei personis regularibus tribui consueuisse, ita vt non ad eorum proprium censetur, quod nullus verus Dei seruus censendus sit praeter Augustinianos Monachos, vel Eremitas, vel quod statim, atque aliquem hoc titulo decoratum legimus, inter Monachos, vel Eremitas referre necessario debeamus. Nam & Paulus seruus Dei se nominat, & Romanus Pontifex seruus seruorum Dei se proficitur in frontibus suarum epistolarum, & tamen nec Paulus Augustianus Eremita fuit, nec Romani Pontifices Eremitarum mancipia se facere volunt. Ex Augustinus vocat Simplicianum seruus Dei lib. 8. Confess. c. 1. qui non monachus, sed clericus fuit, quicquid Eremita remurmurent. & lib. 9. cap. 7. vocat Ambrosium seruus Dei, & omnes Sacerdotes, & ministros altaris lib. 9. cap. 13. in fine

& omnes de statu peccati ad penitentiam conuersos eod. lib. 9. c. 2. ac demum seipsum nondum baptizatum, sed tamen cathecumenum eod. lib. 9. cap. 4. in princ. vt planè videas, quid viriū habere possit istud epiteton seruorum Dei, ad Augustini, vel suorum Eremiticam probandam.

Ad postremam confirmationem ex D. Thomae petitam respondetur, mentem D. Thomae esse ibi loci ostendere, quod non debet aliquis propter impedimenta, quibus Diabolus, Mundus, & Carnos ab ingressu Religionis auertere nituntur, ab illius ingressu retardari; quia etsi non possumus illa propria virtute vincere, possumus tamen cum diuino auxilio, quod Deus paratum nobis offert, quod confirmat testimonio, & exemplo D. Augustini, cui de abrenunciando Satanæ, & de baptismo suscipiendo apud se recogitanti, cum Diabolus impedimenta prauæ consuetudinis cum famina prius habitæ, & alia multa objiceret, Spiritus sanctus ex aduerso innumera non solum virorum fortium, sed puerorum, & puellarum, & omnis ætatis, & sexus virorum, & mulierum exempla apponebat, qui carnis illecebras repugnantes vicerunt, & virginalem continentiam vsque ad senectam, & senium seruantes, cum diuino auxilio gloriosissimos triumphos de hostibus retulerunt. & hæc est summa verborum Augustini, & D. Thomae, ex quibus non colligitur, quod B. Augustinus tempore baptismi sui monasticam vitam animo conceperit, sed solum perfectam renunciationem mundi, & Diaboli, & illecebrarum carnis, & occasionem labendi rursus in peccata, quod vt quis ad baptismum bene dispositus accedat, firmiter statuere debet. Nec propter hoc, quod cum voto baptismi simul votum vite monasticæ non habuit, sequitur, illius testimonium, vel exemplum malè fuisse à D. Thomae allegatum; sufficit enim quod hoc testimonio, vel exemplo probetur, nullum propter metum impedimentorum, quæ nobis obijciuntur ab hostibus, debere ab ingressu Religionis retardari: quia etsi non possumus illa propria virtute vincere, possumus tamen cum auxilio diuino superare.

Et hæc, quæ hæcenus diximus, sufficiunt, nisi fallimur, ad totius discursus vim enervandam, sed nihilominus secundo loco respondetur, ex hoc discursu satis probabiliter elici, B. Augustinum vnà cum baptismo ipsam vitam regularem in votis habuisse, non tamen post baptismum immediate, vel etiam ante presbyteratum habitum, vel institutum religionis assumpsisse. Quoti enim sunt, qui religionem ingredi firmiter statuerunt, & vouerunt, nec tamen ipsum votum opere secuto statim impleuerunt? & sanè propositum seruendi Deo, si verborum vim, & efficaciam attendamus, non semper, neque frequenter significat statum religionis, sed desiderium ipsum religionem ingrediendi, vt satis patet. & re vera iste videtur esse planus, & germanus sensus illorum verborum Possi-

dij: Et de suscepto eius proposito sententiā Dno amplius quam de carnis neportibus exultante. Quae verba eundem sensum redolent, quem alia eiusdem Augustini ser. i. de com. vita Clericorum, cum ait: Cognitio instituta, & voluntate mea beata memoria senex Valerius dedit mihi hortum illum, &c. Quae verba non significant statum vitae regularis iam inchoatum, & formatum, sed propositum desiderio, & voluntate conceptum. Adde etiam, hoc nomen propositum, apud Augustinum significare votum continentiae perpetuae, cum abdicatione rerum temporalium, abstrahendo tamen ab ingressu religionis: & in hoc sensu dixit Augustinus scribens Bonifacio Comitum epist. 70. Cum ergo te esse in hoc proposito gaudeamus, nauisq; viros omnes duxisti. Et hoc fuisse propositum Augustini ante presbyteratum, indicant verba Possidij cap. 2. & 4. & ad omnem dubitationem tollendam adde tex. in cap. si quis virorum 30. d. ubi declaratur, nonnisi propositi, intelligi votum continentiae.

Dices, saltem ex hoc sequitur, quod si statim post baptismum non fuit monachus, tamen cum baptismo ipsam vitam monasticam, vel eternitatem in votis habuit, quam. n. aliam vitam religiosam in animo habere poterat cum ipse non optaret fieri clericus, sed multo magis clericatu relinqueretur? Respondeo, mihi certissimum videri, illud vitae genus cum in animo habuisse, quod se Romae, ac Mediolani vidisse faceret, quodq; summo opere laudauit in 1. lib. de moribus Ecclesiae cap. 33. illud verò non erat genus monachorum, vel eremitarum, sed genus quoddam religiosorum, qui in Ciuitatibus à conuersatione hominum remotissimi, in vna domo plures similes viuentes communem vitam simul ducebant, quibus praclarissimum elogium ibi recitatur: ex quo etiam loco habemus verum intellectum eorum, quae de monasterio Mediolanensi pleno bonis fratribus sub Ambrosio Nutritore scribit libro 8. Confess. cap. 6. vel si concedamus, B. Augustinum ab initio suae conuersionis vitam eremiticam animo concepisset, illud pro comperto tenendum est, eam non fuisse vitam eremiticam, canonicam, siue monasticam, sed solitariam, siue anachoriticam. ita enim de se ipso fatetur ipsemet lib. 10. Confess. cap. 43. *Conuertitus peccatis meis, & mole peccatorum, & miseria mea egerantem in corde, meditatiq; suam fugam in solitudine, sed prohibuisti me, & confirmasti me, dicens, ideo pro omnibus Christus mortuus est, ut qui viuunt, iam non sibi viuant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est.* Quod tamen desiderium opere non compleuit, vt ex eisdem verbis apparet.

VI. Non me fugiant alia dicta huius auctoris innumera, quibus suam opinionem suadere nititur, sed triplici de causa illa omitto. primo ne praecipuum Aristotelicum transgrediar, quo monemus, non esse disputandum contra quamlibet opinionem sermonis gratia dictam, nec oportere laborare ad soluendam quamlibet litigiosam ratio-

nem. Secundo, quod illa ex testibus D. Augustini, vel aliorum Doctorum falso, vel perperam allegata magna ex parte desumpta fuerint, de quibus inferius peculiaris tractatio nobis habenda erit. Tertio, ne iuxta regulam traditam à D. Augustino lib. de Bono perseverantiae cap. 10. eiusmodi rationes alicuius momenti asserere videremur, quas maluerim disputatione cohibere, quam silentio praeterire. Praesertim quod ex dictis satis patet, B. Augustinum ante presbyteratum, vel monachatum, vel eremitam nunquam fuisse: sed inter laicos vitam laicalem, licet communem cum socijs, & amicis apud agros proprios in Tagastensi comitatu vixisse.

CAPVT DVO. DECIMVM.

Primum monasterium in horto Valerij à B. Augustino presbytero institutum, non Monachorum, aut Eremitarum, sed Clericorum extitisse.

Cogitauerat ergo sanctissimus Pater ab initio conuersionis suae ad Deum, firmiterq; apud se seruauerat ad apicem Evangelicæ perfectionis per omnimodam rerum secularium renunciationem, & consiliorum obseruantiam contendere, cum trium votorum professione. Verum rem ipsam ante presbyteratum opere nullatenus compleuerat: sed factus Presbyter monasterium intra Ecclesiam, (inquit Possidius) mox instituit: & cum Dei seruis viuere cepit secundum modum, & regulam sub sanctis Apostolis constitutam. De hoc nulli dubitant id omnes pro comperto habent. Ceterum cuiusnam instituti illi essent, quos in eo monasterio instituit, & cum quibus vixit secundum modum & regulam Apostolicam, an monastici, vel eremitici, an verò Clericalis, non est vna omnium sententia, nec defunt, qui pro viribus contendunt, illos Dei seruos, cum quibus Augustinus factus Presbyter in eo monasterio vixit, non clericos, sed eremitas, vel monachos fuisse: quamquam qui hoc affirmant, addo inter se discordes sint, vt non solum de numero monasteriorum à B. Augustino extructorum, sed etiam de loco, ubi illud monasterium extructum fuerat, apud illos necdum satis conslet. Nam Autor sermonum ad eremitas sermon. 5. & 14. tria monasteria à B. Augustino constructa asserit, primum in nemore à Ciuitate remotissimo pro eremitis. Secundum in horto Valerij ab ipsa Ciuitate aliquantum remoto pro ipsis etiam eremitis. Tertium, quod fundauit factus Presbyter in Ciuitate pro Clericis. Sigibertus verò in Epistola ad Macedonium è contrario vult,

pri-

Primum monasterium adificatum in horto Valerij pro eremitis in loco secreto ciuitate. Secundum, adhuc magis distans inter rupes, & saxa item pro eremitis in ciuitate, postquam factus esset Clericus. S. Antoninus, siue Frater Saxonia ait, Primum monasterium adificatum in nemore pro eremitis, antequam Presbyter. Secundum in horto Valerij in Ciuitate, quum factus esset Presbyter, in quo monasterium factum est, cum quibus habitum regulam scripsit. Tertium verò in horto Valerij, postquam ordinatus est Episcopus, cum quibus in Episcopatu vixit. Frater Iordan. de Saxonia lib. 1. in cap. 7. & 13. quamquam dicit, horto extructum postquam extra Ciuitatem, sed in loco quo satis commodum illi erat curam exercere. Azorius tom. 1. Institutio in lib. 12. cap. 23 dicit, Primum monasterium fuisse in nemore pro Eremitis in Ciuitate, & horto Valerij in Ciuitate. Tertium in domo Episcopi quamquam fateatur, se potius ex rebus Eremitarum, quàm ex propria fuisse, nec dicit, an Monasterium inuenit extructum ante Augustini Praesbyteratum. Volaterranus duo tantum Monasteria Augustino extructa affirmat, alterum in quo dicit, Augustinum ante Presbyteratum cum Eremitis vixisse: alterum postquam factus est Presbyter, in quo Clericos posuit, quibus in presbyteratu copatu conuixit. Nouissimè Ioan. in cap. 5. & cap. 6. in princ. & cap. 7. in princ. cap. 8. in principio, & alibi totis viribus probet, Monasterium, quod Augustinus Presbyter in horto Valerij instituit, fuisse, non autem Clericorum. Quam inconstantia, & si sola sufficere possent, sitatem ostendendam, & conuincendam non scribunt ex certa notitia contradiant, nihilominus vt veritas certumunita, & firmata apud omnes consensibus assertionibus declaratur.

II. Prima assertio. B. Augustinus ante Presbyteratum nullum Monasterium fundauit, sed factum probata, & firmata relinquuntur precedentibus cap. 9. 10. & 11. Secunda. Primum Monasterium non extructum in horto à B. Valerio institutum postquam illum presbyterum fuit: haec assertio euidenter deducitur cap. 5. ubi ait: *Factus ergo Presbyter Monasterium instituit, & cum Dei seruis secundum modum, & regulam sub sanctis Apostolis constitutam.* Quod autè Augustinum institutum intra Ecclesiam, idem fuisse in horto B. Valerij, decl-